

Az abbáziai gyógyüdülő Gutenberg-villa

NYOMDÁSZATTÖRTÉNETI TÖREDÉKEK

Szerkeszti: Gécs Béla

A nyomdászok részére létesítendő üdülőház eszméje 122 éve, 1898-ban a kassai nyomdászoktól ered. A szak-szervezet országos vezetősége 1901-ben elhatározta egy gyógyüdülő építését az Adria partján.

Az üdülőház ügyével foglalkozó bizottság 1901. szeptember 29-én felhívással fordult Magyarország összes könyvnyomdászához, hogy támogassák legalább heti 6 fillérrel mindaddig, míg a szükséges alap össze nem jön az építkezéshez. Később a Nyomdász Segélyező Egylet közgyűlése 1904-ben kimondta, hogy a heti 6 fillér adomány erkölcsileg minden tagra kötelező. Vita folyt az üdülő helyszínéről. Javaslattal volt a Balaton és Visegrád melletti terület. A célnak állandó jellegű, téli-nyári tartózkodásra egyaránt alkalmas, klimatikus gyógytényezők céljára megfelelő helyen kell az üdülőházat felépíteni, melyben elsősorban nagyszámú ideg-, másodsorban pedig hurutos és szívfájdalmakban szenvedő betegeket lehet elhe-

lyezni. Erre a célra a legalkalmasabbnak kínálkozott az adriai Quarnero-öbölben lévő Abbázia üdülőhely. Egy bizottság a helyszínen érdeklődött a terület alkalmasságáról, amelyben dr. Mándoki Mór egyesületi orvos bevonásával a kiszemelt terület megfelelőnek bizonyult. A bizottság arra elővételi jogot szerzett, és egyidejűleg megbízta Neuhausler és Pelda építőművészeket, hogy a teleknek megfelelő tervvázlatot és építési költségvetést készítsenek. Mint az előre látható volt, a gyógyüdülő-épület céljára összegyűlt összeg nem elegendő – egy a célnak teljesen megfelelő épület és berendezés megvalósítására. Az üdülőtelep bizottságának 1911. június 16-án a Nyomdász Segélyező Egylet választmányával tartott közös ülésén az utóbbi az üdülőház vagyonának átvétele mellett átvállalta az intézet felépítésének és berendezésének költségét, és természetesen átvállalta ezzel egyidejűleg az egész intézmény fenntartási költségeinek viselését. Az üdülőház így a Nyomdász Segélyező Egylet tulajdona, amely 300 000 koronába került.

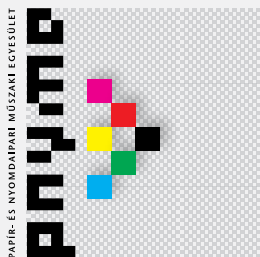

A Nyomdász Segélyező Egylet 50 éves fennállásának emlékére készült el az olasz reneszánsz stílusú épület. 1913. február 1-én nyitotta meg kapuját a magyarországi könyvnyomdászok abbáziai gyógyüdülője, hogy benne a betegek gyógyulást, az üdülésre érkezők pedig kellemes ott-hont találjanak.

Népszerűen Gutenberg-villának elnevezett épület a kies Abbázia legszebb helyén áll, impozáns feljárókon közelíthető meg. Gyönyörű kilátás nyílik Abbáziára és a tengerre. Az épület melletti loggiák és az ezekkel összekötött tágas nagy ebédlő már az első pillanatban mindenkit lebilincsel. A villában 15 szoba, társalgó és könyvtár és a szükséges irodai és egyéb helyiség van. Az épület ezeken kívül egy teljesen modern berendezésű vízgyógyintézzel, meleg és hideg tengeri és édesvízzel, valamint napfürdőekkel, központi fűtéssel van berendezve. A villa mögött szép erdős park terül el. A belső kényelmes lépcső egyik ablakát Gutenberg képe díszíti. A gyógyüdülő vendégeinek étkezését orvosilag előírt (reggeli, ebéd, uzsonna és vacsora) minőségben és mennyiségben szolgálják fel. Az egyéves működési tapasztalatok szerint a gyógyüdülő vendégei úgyszólván kizárólag budapesti nyomdász

tagok voltak, vidékről alig öt-hat beteg lett beutalva. Ennek egyrészt oka az egyesületi tagok, másrészt a pénztárak tájékoztatlansága. A tagok nem kérik követelik a nyomdászüdülőbe való beutalást. Az abbáziai nyomdász Gutenberg-villa egy új útjelző a munkásság szociális törekvése felé. A magyar nyomdászat abban is úttörő kezdeményező, s a tengerpart magaslatán álló impozáns épület minden szónál maradandóbban hirdeti a szervezeti erőhatalmat. Emlékezni kell mindazon ügybuzgó kollégákra, akik lelkesen munkálkodtak a nemes célért. Elsőként Lukács Gusztáv kassai nyomdászra, az üdülőház eszméjének elindítójára és azokra, akik buzgón munkálkodtak a megvalósításért: Czettel Gyula, Frank Lajos, Janovits Ferenc, Gyöngyösi Sándor, Morócz Jenő, Novitzki N. László, Peidl Gyula, Pollák Simon, Radnai Vilmos, Stalle Márton és mindazon névtelen nyomdászokra, akik heti filérjeiket adták a nemes célért.

A kék Adria partján rövid ideig hirdette a nyomdászüdülő Gutenberg-villa a magyar nyomdászok áldozatkészségét, összetartását. A nagy háború és Trianon súlyos csapása következtében a magyar nyomdászat elvesztette értékes épületét.

Köztünk van a helyed!

Légy tagja Te is a patinás múltú nyomdász-, papír- és papírrestaurátor-közösségnek!

- *Ha szeretnél bekerülni a szakma vérkeringésébe*
- *Ha szeretnél a rendezvényeinken vagy a tanulmányutakon kedvezményes áron részt venni*
- *Ha idő- és költségtakarékosan akarsz szakmailag fejlődni*
- *Ha az elsők között szeretnél a legfrissebb hírekről értesülni*
- *Ha szeretnéd a Magyar Grafika vagy Papíripar című lapjainkat automatikusan megkapni*

Belépési szándékodat jelezd a titkarsag@pnyme.hu e-mail címen